

Grundläggande granskning år 2021

Västerbottensteatern AB

Fotograf och bildredigerare: LisaLove Bäckman

Lekmannarevision

Mars 2022

Eva Moe

Certifierad kommunal revisor, Region Västerbotten

Innehåll

1. Sammanfattande analys	3
Rekommendationer	3
2. Bakgrund	4
Västerbottensteatern AB	4
Lekmannarevisors uppdrag	4
Iakttagelser i 2020 års granskning	4
Syfte och revisionsfrågor	5
Revisionskriterier	5
Metod	5
3. Bolagets uppdrag och mål	6
Ägarnas uppdrag till bolaget	6
Ägarnas krav på rapportering	7
4. Granskningens resultat	8
Styrelsens styrning av verksamheten	8
Styrelsens uppföljning och kontroll	9
Styrelsens internkontrollplan	11
Västerbottensteaterns ekonomiska resultat år 2021	12
Styrelsens årsredovisning	12
Uppföljning av 2020 års rekommendationer	14
5. Svar på revisionsfrågor	14
Rekommendationer	15
Bilaga 1: Granskning av styrande dokument	16

1. Sammanfattande analys

Pandemin hade även år 2021 en stor påverkan på Västerbottensteaterns verksamhet. Föreställningar fick ställas in, skjutas upp eller digitaliseras. Av granskningen framgår att VD agerade aktivt under året för att hålla i gång och fortsätta utveckla verksamheten trots de negativa effekterna som pandemin medförde. Under året har teatern flyttat från sina gamla lokaler till nybyggda Sara Kulturhus. Med hänsyn till omständigheterna bedömer vi att bolagets verksamhet genomfördes på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Granskningen visade även på en del förbättringsområden. Ett sådant exempel var bolagets hantering av allmänna handlingar. Vi bedömer att styrelsens styrning, uppföljning och kontroll inte var helt tillfredsställande.

Bolagets styrelse bedömer att verksamheten år 2021 genomfördes i enlighet med bolagets kommunala ändamål och de kommunala befogenheterna. Vi gör ingen annan bedömning.

Rekommendationer

Vi rekommenderar styrelsen att:

- Besluta om mätbara mål för verksamheten.
- Utveckla bolagets internkontrollplan.
- Se över och åtgärda att bolagets hantering av allmänna handlingar efterlever ställda krav från lagstiftare och ägare.
- Säkerställa att grundläggande styrdokument är beslutade och aktuella.
- Säkerställa att styrelsens protokoll förvaras på ett betryggande sätt.
- Säkerställa att det i styrelsens protokoll finns en tydlig hänvisning till eventuella beslutsunderlag.
- Följa upp och dokumentera om styrelsens ledamöter har uppdrag, aktier, andelar eller andra intressen i företag som bolaget har affärsförbindelser med eller som är verksamt i samma bransch som bolaget.

2. Bakgrund

Västerbottensteatern AB

Västerbottensteatern ska bedriva teater och scenisk verksamhet samt därmed förenliga konsult- och konsulenttjänster som främjar kunskap och kultur. Verksamheten ska huvudsakligen bedrivas i Skellefteå kommun och Västerbottens län.

Lekmannarevisors uppdrag

Lekmannarevisorns uppdrag regleras i kommunallagen och aktiebolagslagen. Lekmannarevisorn granskar bolagets styrelse och VD. Lekmannarevisorn ska granska och pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Lekmannarevisorn ska också granska om den interna kontrollen är tillräcklig. Prövningen av verksamhetens ändamålsenlighet och om ekonomin är tillfredsställande utgår från ägarnas, det vill säga fullmäktiges, direktiv och beslut för bolaget.

Enligt ägardirektivet ska bolagets lekmannarevisor i sin granskningsrapport uttala sig om bolaget bedrivits på ett ändamålsenligt sätt utifrån det kommunala ändamål och verksamheten bedrivits inom de kommunala befogenheter som utgör ramarna för verksamheten.

Iakttagelser i 2020 års granskning

Bolagets styrelse och VD agerade under året aktivt för att hantera de negativa effekterna av pandemin. Med hänsyn till omständigheterna bedömde lekmannarevisor att bolagets verksamhet år 2020 genomfördes på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Lekmannarevisor bedömde också att styrelsen i allt väsentligt hade en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll.

Bolagets styrelse bedömde att verksamheten år 2020 genomfördes i enlighet med bolagets kommunala ändamål och de kommunala befogenheterna. Det framgick dock inte hur styrelsen kommit fram till den bedömningen.

Rekommendationer

Lekmannarevisor lämnade följande rekommendationer till styrelsen:

- Fortsätt utveckla verksamhetsplanen med mätbara mål och redovisa resultatet av måluppfyllelsen med koppling till de indikatorer styrelsen beslutat om i verksamhetsplanen.
- Utveckla internkontrollplanen. Säkerställ att det på ett tydligare sätt i planen framgår hur kontroller metodmässigt ska genomföras. Det kan exempelvis handla om att ange hur stora stickprov som ska genomföras.
- Utveckla redovisningen av kontrollerna i internkontrollplanen. Av rapporteringen bör exempelvis tydligare framgå hur kontrollerna är genomförda och med vilket resultat.
- Redovisa tydligare utifrån vilka kriterier styrelsen bedömer att verksamheten är genomförd i enlighet med det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att ge underlag för lekmannarevisorernas bedömningar i den årliga granskningsrapporten. Granskningen är översiktlig med inriktning mot bolagets resultat för år 2021 och styrelsens system för styrning och kontroll. För granskningen har vi formulerat följande övergripande revisionsfrågor:

- Har styrelsen med hjälp av grundläggande styrdokument säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv?
- Har styrelsen löpande under året haft tillräcklig kontroll över att beslutade styrdokument följs?
- Har styrelsen med hjälp av uppföljning vid årets slut säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv?
- Har styrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2020 års granskning?

Vi har också granskat bolagets hantering av allmänna handlingar.

Revisionskriterier

Revisionskriterierna utgör de bedömningsgrunder som bildar underlag för granskningens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterier för denna granskning är:

- Kommunallagen (2017:725) 2, 5 och 10 kap.
- Aktiebolagslagen (2005:551) 8 kap.
- Årsredovisningslagen (1995:1554) 6 kap.
- Bolagsordning
- Ägardirektiv (både riktade och generella)
- Arkivreglemente (Skellefteå kommun KS 2021–000297)

Metod

Granskningen är genomförd med hjälp av dokumentationsstudier av styrelsens styrande och redovisande dokument samt av styrelsens protokoll. Avstämningar är genomförda med bolagets VD, administrativ chef och ekonom. I samband med den fördjupade granskningen av bolagets hantering av allmänna handlingar genomförde vi en träff med bolagets administrativa personal, lekmannarevisor och auktoriserad revisor. Vid träffen genomfördes även ett studiebesök på Sara Kulturhus. I samband med slutrevision den 23 februari 2022 har en träff genomförts med styrelsen samt bolagets VD och administrativa chef samt auktoriserad revisor. Syftet med träffen var att få information om bolagets verksamhet och resultat samt styrelsens arbete med att säkerställa en tillräcklig styrning och kontroll. Bolagets VD och administrativa chef har som ett led i kvalitetssäkringen getts möjlighet att lämna synpunkter på rapportutkast.

3. Bolagets uppdrag och mål

Ägarnas uppdrag till bolaget

Bolagsordning

Ägarna har i bolagsordningen preciserat ramarna för teaterns verksamhet:

- Teatern ska ge medlemmarna i Skellefteå kommun och Region Västerbotten tillgång till ett brett kulturutbud och bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning.
- Teatern ska bedrivas med god ekonomisk hushållning.
- Teatern ska bedrivas inom de kommunala befogenheterna som framgår av kommunallagen. (Befogenheterna preciseras mer ingående i det bolagsspecifika ägardirektivet).

Bolagsspecifikt ägardirektiv

Västerbottensteatern ska vara länsteater. Teatern har ett ansvar för att producera, presentera, främja, stärka och utveckla teater och annan scenisk konst i kommunen och länet. Verksamheten ska kännetecknas av kvalitet, mångfald, jämställdhet, tillgänglighet och attraktionskraft.

Teatern ska särskilt främja berättande. Teatern ska även verka för utbyte i form av samverkan och samarbeten regionalt, nationellt och internationellt.

Västerbottensteatern ska:

- Utveckla, förnya och tillgängliggöra den professionella teatern och scenkonsten.
- Vara nära medborgarna genom att bedriva verksamhet i hela länet.
- Utveckla verksamhet för barn och unga.

Det bolagsspecifika ägardirektivet innehåller vissa preciseringar vad gäller de kommunala befogenheterna. Exempelvis medger ägarna avsteg från lokaliseringsprincipen för att möjliggöra samverkan och samarbeten med liknande verksamheter utanför länsgränsen. Syftet med sådan samverkan ska då vara att utveckla den egna verksamheten eller att bredda det lokala utbudet.

Frågor av principiell beskaffenhet eller av annars större vikt ska bolaget alltid lyfta till ägarna.

Generellt ägardirektiv

I april 2020 beslutade regionfullmäktige i Västerbotten om ett generellt ägardirektiv för regionens hel- och majoritetsägda bolag (RS 407–2020). I det generella ägardirektivet ställer fullmäktige krav på att bolagen ska följa de policys som är beslutade av fullmäktige i Region Västerbotten.

I det generella ägardirektivet kan man läsa att ägardirektivet blir bindande för bolagen när bolagsstämmorna godkännt dokumentet. Bolagsstämman fastställde den 24 juni 2021 det generella ägardirektivet.

Ägarnas krav på rapportering

Enligt det bolagsspecifika ägardirektivet ska styrelsen löpande överlämna följande handlingar till ägarna:

- Protokoll från styrelsesammanträden
- Protokoll från bolagsstämma
- Årsredovisning med förvaltningsberättelse
- Delårsredovisning
- Revisionsrapport
- Lekmannarevisors granskningsrapport

Bolagets styrelse ska årligen i förvaltningsberättelsen eller i en särskild bolagsstyrningsrapport yttra sig över om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår varit förenlig med det kommunala ändamålet med verksamheten och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Enligt det generella ägardirektivet ska bolagets styrelse i årsredovisningen, eller årligen i en särskild bolagsstyrningsrapport, lämna bland annat följande information till regionstyrelsen:

- Om verksamheten bedrivits i enlighet med det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna.
- Om bolaget överlämnat frågor till fullmäktige av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
- Utvärdering av styrelsens och VD:s arbete.
- Om styrelsens ledamöter har uppdrag, aktier, andelar eller andra intressen i företag som bolaget har affärsförbindelser med eller som är verksamt i samma bransch som bolaget.
- Hur styrelsens arbete har bedrivits, inkluderande arbetsfördelning, antal sammanträden, genomsnittlig närvaro och vem som varit sekreterare vid sammanträden.
- Hur den interna kontrollen och riskhanteringen är organiserad och fungerat.
- Samarbetet med revisor och lekmannarevisor.
- Vilka ärenden som bolagets styrelse har överlämnat till landstingsstyrelsen för beredning om fullmäktige ska ta ställning i dessa ärenden.

4. Granskningens resultat

Styrelsens styrning av verksamheten

Styrelsens sammanträden och protokoll

År 2021 hade bolagets styrelse fem protokollförda sammanträden. Protokollen var informativa och i varje protokoll fanns en särskild paragraf med beslutsärenden. Vi noterar att det i fyra av fem protokoll saknades hänvisning till underlag som styrelsen beslutade om. Exempelvis fanns ingen hänvisning till bilaga när styrelsen beslutade om vision och kvalitetsbegrepp (§ 424), arbetsordning (§ 434 och 444) eller uppföljning av internkontrollplan 2021 (§ 464).

De digitalt signerade protokollen innehöll inte heller några bilagor.

Efter signering förvaras protokoll och bilagor digitalt i styrelseportalen. Det finns inga utskrivna protokoll.

Vår kommentar

Enligt aktiebolagslagen 8 kap 25 § ska protokollen förvaras på ett betryggande sätt.

Vi bedömer att styrelsen inte säkerställt att protokollen förvaras på ett betryggande sätt i och med att protokollen endast finns tillgängliga digitalt i styrelseportalen.

Styrelsen har inte heller säkerställt att det finns en spårbarhet till de bilagor som utgör underlag till styrelsens protokoll.

Styrelsen bör säkerställa att:

- Protokollen förvaras på ett betryggande sätt.
- Det finns en tydlig hänvisning till beslutsunderlagen i protokollen. Bilagorna bör antingen biläggas det signerade protokollet eller så bör det av diarie-nummer eller på annat sätt framgå vilka dokument som utgör underlag till ärenden i protokollen. Bilagorna bör vara spårbara.

Styrelsens styrdokument

Vi har granskat i vilken grad styrelsen beslutade om de styrdokument som framgår av ägardirektiven. Granskningen visar att det för år 2021 saknades beslut om exempelvis:

Riktlinjer (policys) inom följande områden:

- Arbetsmiljö
- Ekonomi och förvaltning
- Jämställdhet och jämlikhet
- Kommunikation
- Kvalitet
- Miljö
- Säkerhet

Västerbottensteatern saknar dessutom arkivbeskrivning, arkivförteckning och dokumenthanteringsplan.

Vår kommentar

Styrelsen bör säkerställa att grundläggande styrdokument är beslutade och aktuella.

Styrelsens verksamhetsplan

Enligt ägardirektivet ska Västerbottensteatern årligen fastställa en verksamhetsplan med strategiska mål för de närmaste tre åren och budget för kommande år.

I december 2020 beslutade styrelsen om sin verksamhetsplan för år 2021. Vidare beslutade styrelsen per capsulam att anta vision och kvalitetsbegrepp till verksamhetsplanen. Beslutet blev protokollfört i februari 2021.

Verksamhetsplanen innehåller teaterns tre inriktningsmål för år 2021–2023:

- Publiken i centrum
- Socialt engagemang
- Ökad kompetens

Det finns inga uppföljningsbara indikatorer för styrelsens inriktningsmål.

Förutom inriktningsmålen innehåller verksamhetsplanen en mångfaldsstrategi, en digitaliseringsstrategi och två klimatmål. Styrelsen har också definierat vad begreppet "kvalitet" innebär för teaterns olika avdelningar.

Vår kommentar

Vi bedömer att målen i verksamhetsplanen inte är mätbara. Vi rekommenderar styrelsen att besluta om mätbara mål.

Styrelsens uppföljning och kontroll

I detta avsnitt har vi följt upp ett urval av frågor med anknytning till de krav som ägarna ställt på bolaget.

Styrelsens uppföljning och kontroll över den löpande verksamheten

En genomgång av protokollen visar att styrelsen löpande under år 2021 hållit sig informerad om verksamheten. VD:s rapporter var utförliga och styrelsen har särskilt följt utvecklingen med anledning av Covid-19 och flytten till Sara kulturhus.

Rapporterna från VD är dokumenterade och i protokollen finns hänvisning dessa. Rapporterna från VD finns tillgängliga i den digitala styrelseportalen under respektive mötesdatum.

Efter att styrelsen tagit del av VD:s rapporter om verksamheten gjorde styrelsen en bedömning att verksamheten hade bedrivits i enlighet med fastställt ändamål och inom ramen för de kommunala befogenheterna. Styrelsen bedömde även att bolagets ekonomiska situation var under kontroll och att den interna kontrollen fungerade bra.

Styrelsens kontroll över hantering av allmänna handlingar

Kommunala bolag omfattas av samma lagkrav som en kommun eller region vad gäller hantering av allmänna handlingar. Av ägardirektivet (p 11) framgår att allmänheten har rätt att ta del av handlingar hos bolaget enligt de grunder som gäller för allmänna handlingars offentlighet i 2 kap. tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen. Bolaget ska även säkerställa att det finns rutiner för

utlämnande och sekretessprövning. Vidare framgår att bolaget ska tillämpa Skellefteå kommuns arkivreglemente och att kommunstyrelsen i Skellefteå kommun är arkivmyndighet (p 12).

Sammantaget innebär bestämmelserna i tryckfrihetsförordningen (TF), offentlighet- och sekretesslagen, arkivlagen samt Skellefteå kommunfullmäktiges arkivreglemente att bolaget för att uppfylla kraven exempelvis behöver:

- En god ordning och rutiner för hanteringen av allmänna handlingar
 - Allmänna handlingar ska lämnas ut skyndsamt enligt TF
 - Allmänna handlingar ska kunna skiljas från andra handlingar
 - Enskilda bör ges goda möjligheter att själv söka allmänna handlingar
- En dokumenthanteringsplan och arkivbeskrivning
 - Förteckningar över vilka handlingar som finns
 - Beskrivning av organisation och verksamhet
 - Beskrivning av register, förteckningar hur allmänna handlingar hålls ordnade för att underlätta eftersökningar.
 - Gallringsföreskrifter

Västerbottensteaterns hantering av allmänna handlingar

Vi har utifrån lagkrav och arkivreglemente översiktligt kontrollerat bolagets system och rutiner kring arkivering och diarieföring. Vår bedömning är att bolaget inte har en tillräcklig styrning och kontroll över sin hantering av allmänna handlingar. Bedömningen grundar sig på följande iakttagelser:

Arkivering

- Bolaget saknar en dokumenthanteringsplan med arkivbeskrivning och uppgifter om bolagets organisation, verksamheten samt förteckning över vilka handlingar bolaget förvarar och hur de hålls ordnade.

Diarieföring

- Bolaget saknar skriftliga rutiner för diarieföring och hantering av allmänna handlingar.
- Bolaget har ett diarium där vissa typer av handlingar diarieförs. Andra handlingar hålls ordnat på annat sätt. Det är svårt att bedöma om diarieföringen och handlingar hålls ordnade på ett tillräckligt sätt eftersom det saknas reglering.

Vår kommentar

Rekommendationer till styrelsen:

- Besluta om en dokumenthanteringsplan i enlighet med Skellefteå kommuns arkivreglemente.
- Säkerställ att bolaget tar fram skriftliga rutiner för diarieföring och hantering av allmänna handlingar.
- Om bolaget ska långtidsbevara handlingar elektroniskt bör bolaget säkerställa att det finns ett godkänt system för detta ändamål. Bolaget bör även kommunicera detta med ägarna.

Styrelsens redovisning av uppdrag, aktier, andelar eller andra intressen

Enligt det generella ägardirektivet som bolaget antog hösten 2021 ska styrelsen redovisa om styrelsens ledamöter har uppdrag, aktier, andelar eller andra intressen i företag som bolaget har affärsförbindelser med eller som är verksamt i samma bransch som bolaget.

Någon kontroll av styrelsens ledamöter har inte genomförts under år 2021.

Vår kommentar

Vi rekommenderar styrelsen att följa upp och dokumentera om styrelsens ledamöter har uppdrag, aktier, andelar eller andra intressen i företag som bolaget har affärsförbindelser med eller som är verksamt i samma bransch som bolaget.

Styrelsens tjänstemannastöd

Under år 2021 har styrelsen påbörjat rekryteringen av en ny VD. Nuvarande VD kommer avsluta sin anställning på Västerbottensteatern sommaren 2022.

Styrelsen har utsett en rekryteringsgrupp som arbetar med rekryteringen.

Styrelsens utvärdering av styrelsearbetet

Av bolagsstyrningsrapporten framgår att styrelsen utvärderat sitt och VD:s arbete under året. Utvärderingen genomfördes med hjälp av en enkät. Resultatet visade på ett bra betyg gällande styrelsens arbetsformer.

Styrelsens internkontrollplan

I december 2020 beslutade styrelsen om en internkontrollplan för år 2021.

Fokusområden för året var flytten till Sara Kulturhus och pandemins utveckling och påverkan på verksamheten.

Styrelsen identifierade totalt 24 risker inom nedanstående tre områden:

- Omvärldsförändringar
- Personal
- Rutiner

Av de 24 riskfaktorerna bedömde styrelsen att 11 risker skulle bevakas särskilt i styrelsens internkontrollplan.

Uppföljning av internkontrollplanen

Enligt det generella ägardirektivet ska styrelsen utvärdera hur den interna kontrollen och riskhanteringen är organiserad och har fungerat.

Av styrelsens protokoll framgår att styrelsen vid samtliga sammanträden fått muntlig information om att arbetet med interna rutiner och kontroller utvecklas löpande. I december fick styrelsen information om att arbete med att ta fram en skriftlig dokumenthanteringsplan hade påbörjats under hösten och att bolaget inte längre hade någon kontantkassa.

Styrelsens uppföljning av internkontrollplanen består av beskrivningar av olika aktiviteter som verksamheten genomfört under året med koppling till de 11 riskerna. Av uppföljningen framgick att verksamheten hade genomfört en rad aktiviteter eller åtgärder för att minska identifierade risker.

I styrelsens bolagsstyrningsrapport finns en beskrivning av hur internkontrollarbetet fungerat. Där kommenterar styrelsen också de risker styrelsen fokuserat sin interna kontroll på under år 2021.

Auktoriserad revisor lämnar anmärkning i sin revisionsberättelse

Enligt auktoriserad revisor har Västerbottensteatern vid några tillfällen under år 2021 varit sen med att betala in skatter och avgifter. Vid ett tillfälle fick bolaget betala en förseningsavgift. Auktoriserad revisor lämnade med anledning av dessa händelser en anmärkning i sin revisionsberättelse. Enligt auktoriserad revisor har bolagets administrativa chef vidtagit åtgärder för att förhindra fler försenade betalningar.

Vår kommentar

Det är positivt att styrelsen beslutade om en internkontrollplan och att styrelsen tagit del av en dokumenterad uppföljning av planen.

Vår bedömning är att det inte tydligt framgick av planen vilka kontroller som skulle genomföras och på vilket sätt. Internkontrollplanen beskrev snarare "vad" som skulle göras (exempelvis en lönekartläggning) än "hur" olika kontroller skulle genomföras.

En rekommendation till styrelsen är att värdera vilka risker som styrelsen kan hantera genom aktiviteter kopplade till verksamhetsplanen och vilka risker som styrelsen behöver bevaka genom särskilda kontroller i en internkontrollplan.

Västerbottensteaterns ekonomiska resultat år 2021

Under år 2021 har styrelsen i samband med sina möten fått information om verksamhetens ekonomi. Verksamheten har under hela året redovisat ett ekonomiskt överskott. Överskottet beror till största delen på den pågående pandemin och uteblivna produktionskostnader samt lägre kostnader för personal, marknadsföring och resor med mera. Bolagets resultat per den sista december 2021 blev 561 kronor.

Styrelsens årsredovisning

Krav på årsredovisningen

Enligt årsredovisningslagen ska styrelsens förvaltningsberättelse innehålla en rättvisande översikt över utvecklingen av bolagets verksamhet, ställning och resultat. Styrelsen ska redogöra för händelser av väsentlig betydelse för företaget som inträffat under räkenskapsåret. Styrelsen ska enligt årsredovisningslagen också redogöra för företagets förväntade framtida utveckling inklusive beskrivningar av väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer.

Styrelsens årsredovisning för år 2021

I årsredovisningen redogjorde styrelsen för bolagets verksamhet under år 2021. Såväl viktiga händelser under år 2021 som bolagets framtida utveckling. Bolagets verksamhet har präglats hårt av pandemin. Inställda och framflyttade föreställningar, mindre publik i salongerna men även en ökad digitalisering av olika produktioner. Till trots för att även detta år präglades av pandemin har verksamheten fortgått och siffror i årsredovisningen visar exempelvis att antalet spelade föreställningar ökade från 207 år 2020 till 249 år 2021. En ökning på 20 procent.

Årsredovisningen ger en omfattande beskrivning av den verksamhet bolaget genomfört under året. I årsredovisningen beskrivs exempelvis på vilket sätt Västerbottensteatern arbetat med mångfald, jämställdhet och tillgänglighet samt fokus att arbeta utifrån ett barnperspektiv, att arbeta med samverkan med mera.

Vår kommentar

Det är positivt att årsredovisningen ger en omfattande beskrivning av teaterns verksamhet. Avsaknad av mätbara mål gör det dock svårt att värdera resultatet.

Positivt är också att innehållet i årsredovisningen har en koppling till kraven i ägardirektiven.

Följsamhet till de kommunala befogenheterna

Enligt ägardirektivet ska styrelsen årligen i förvaltningsberättelsen eller i en särskild bolagsstyrningsrapport yttra sig över om bolagets verksamhet varit ändamålsenlig och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Vidare står i ägardirektivet att styrelsen ska lämna en utvärdering av hur verksamheten bedrivits i förhållande till ägardirektiven och att styrelsens underlag ska vara utformat så att det kan läggas till grund för regionstyrelsens och kommunstyrelsens uppsiktsplikt samt till lekmanrevisors granskning.

I ägardirektivet anges följande principer för de kommunala befogenheterna:

- Principen om kommunala angelägenheter
 - Teatern får erbjuda konsulterande tjänster inom amatörteater och liknande sammanhang, hålla utbildningar och föreläsningar och annan pedagogisk verksamhet med teater som verktyg samt delta i nätverk i syfte att främja teaterverksamhetens nytta för samhället i stort. Utöver detta får Västerbottensteatern endast bedriva sådan verksamhet som är sedvanlig i branschen.
- Lokaliseringsprincipen
 - Principen innebär att verksamheten huvudsakligen ska bedrivas i Skellefteå kommun och Västerbottens län. Ömsesidig samverkan, samarbete eller utbyten med liknande verksamheter utanför länsgränsen kan genomföras om det utvecklar den egna verksamheten eller breddar det lokala utbudet.
- Förbudet mot stöd till enskild och likställighetsprincipen
 - Ovanstående två principer innebär att de avtal och samarbeten av kommersiell karaktär som Västerbottensteatern ingår ska vara på affärsmässiga grunder och på lika villkor för alla.
- Självkostnadsprincipen och icke-vinstprincipen
 - Principerna innebär att verksamheten ska bedrivas med målsättningen att resultatet efter finansnetto uttryckt som ett snitt under tre år ska vara positivt.

I årsredovisningen intygar styrelsen att verksamheten bedrivits i enlighet med bolagets ändamål och inom bolagets befogenheter. Till grund för bedömningen hänvisar styrelsen till VD:s muntliga och skriftliga rapportering till styrelsen under året.

Vår kommentar

Vi noterar att styrelsens bedömning av följsamheten till de kommunala befogenheterna endast är översiktlig i årsredovisningen och det saknas en mer strukturerad uppföljning av följsamheten till principerna. Styrelsen bedömer att verksamheten år 2021 genomfördes i enlighet med bolagets kommunala ändamål och de kommunala befogenheterna. Vi gör ingen annan bedömning.

Uppföljning av 2020 års rekommendationer

Efter föregående års granskning lämnade lekmannarevisor fyra rekommendationer till styrelsen:

- Fortsätt utveckla verksamhetsplanen med mätbara mål och redovisa resultatet av målluppfyllelsen med koppling till de indikatorer styrelsen beslutat om i verksamhetsplanen.
- Utveckla internkontrollplanen. Säkerställ att det på ett tydligare sätt i planen framgår hur kontroller metodmässigt ska genomföras. Det kan exempelvis handla om att ange hur stora stickprov som ska genomföras.
- Utveckla redovisningen av kontrollerna i internkontrollplanen. Av rapporteringen bör exempelvis tydligare framgå hur kontrollerna är genomförda och med vilket resultat.
- Redovisa tydligare utifrån vilka kriterier styrelsen bedömer att verksamheten är genomförd i enlighet med det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna.

Vår kommentar

Vår samlade bedömning är att bolaget under år 2021 inte vidtog tillräckliga åtgärder med anledning av föregående års rekommendationer.

Vi bedömer att styrelsen behöver fortsätta utveckla verksamhetsplan och internkontrollplan så att dessa planer blir användbara verktyg för styrelsens styrning och uppföljning av verksamheten.

5. Svar på revisionsfrågor

Pandemin hade även år 2021 en stor påverkan på Västerbottensteaterns verksamhet. Föreställningar fick ställas in, skjutas upp eller digitaliseras. Av granskningen framgår att VD agerade aktivt under året för att hålla i gång och fortsätta utveckla verksamheten trots de negativa effekterna som pandemin medförde. Under året har teatern flyttat från sina gamla lokaler till nybyggda Sara Kulturhus. Med hänsyn till omständigheterna bedömer vi att bolagets verksamhet genomfördes på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Granskningen visade även på en del förbättringsområden. Ett sådant exempel var bolagets hantering av allmänna handlingar. Vi bedömer att styrelsens styrning, uppföljning och kontroll inte var helt tillfredsställande.

Bolagets styrelse bedömer att verksamheten år 2021 genomfördes i enlighet med bolagets kommunala ändamål och de kommunala befogenheterna. Vi gör ingen annan bedömning.

Revisionsfråga	Bedömning	Vår kommentar
Har styrelsen med hjälp av grundläggande styrdokument säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Nej	Styrelsens verksamhetsplan saknade mätbara mål. Bolaget saknade även en dokumenthanteringsplan. Kraven på beslut om vissa grundläggande styrdokument som finns i bolagets nya ägardirektiv hade ännu inte hunnit hanteras under hösten 2021.
Har styrelsen löpande under året haft tillräcklig kontroll över att beslutade styrdokument följs?	Delvis	Granskningen visar att bolagets interna kontroll inte var tillräckligt utvecklad för att utgöra ett verktyg för styrelsens uppföljning av verksamheten. Av protokoll framgår att styrelsen löpande höll sig informerad om bolagets ekonomi och verksamhet.
Har styrelsen med hjälp av uppföljning vid årets slut säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Nej	Årsredovisningen innehåller visserligen en informativ beskrivning av verksamheten som genomförts under året men avsaknad av mätbara mål gör det svårt att bedöma resultatet.
Har styrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2020 års granskning?	Nej	Tidigare rekommendationer kvarstår.

Rekommendationer

Vi rekommenderar styrelsen att:

- Besluta om mätbara mål för verksamheten.
- Utveckla bolagets internkontrollplan.
- Se över och åtgärda att bolagets hantering av allmänna handlingar efterlever ställda krav från lagstiftare och ägare.
- Säkerställa att grundläggande styrdokument är beslutade och aktuella.
- Säkerställa att styrelsens protokoll förvaras på ett betryggande sätt.
- Säkerställa att det i styrelsens protokoll finns en tydlig hänvisning till eventuella beslutsunderlag.
- Följa upp och dokumentera om styrelsens ledamöter har uppdrag, aktier, andelar eller andra intressen i företag som bolaget har affärsförbindelser med eller som är verksamt i samma bransch som bolaget.

Umeå den 16 mars 2022

Eva Moe
Certifierad kommunal revisor
Revisionskontoret
Region Västerbotten

Bilaga 1: Granskning av styrande dokument

Styrande dokument	Har styrelsen beslutat om dokumentet? (Ja/Nej)	Datum för beslut	Paragraf	Kommentar
Verksamhetsplan för år 2021 med strategiska mål för de närmaste tre åren	Ja	2020-12-09	414	
Budget för år 2021	Ja	2020-12-09	414	
Arbetsordning	Ja	2021-04-07	434	
		2021-05-25	444	
Instruktion till VD	Ja	2021-05-25	444	
Attest- och delegationsordning	Ja	2021-05-25	444	Endast attestordning
Policy/riktlinjer för arbetsmiljö	Nej			
Policy/riktlinjer för ekonomi och förvaltning	Nej			Lönepolicy finns dock
Policy/riktlinjer för jämställdhet och jämlikhet	Nej			
Policy/riktlinjer för kommunikation	Nej			
Policy/riktlinjer för kvalitet	Nej			
Policy/riktlinjer för miljö	Nej			Dock finns en resepolicy.
Policy/riktlinjer för säkerhet	Nej			
Internkontrollplan för år 2021	Ja	2020-12-09	414	
Arkivbeskrivning och arkivförteckning	Nej			Ska finnas enligt Skellefteå kommuns arkivreglemente.
Dokumenthanteringsplan	Nej			Arbetet med att ta fram en dokumenthanteringsplan har påbörjats under hösten. 2021-12-06 § 462